

ongeveer die hoogte. Een ander leidt *Trientalis* af van *Trinitas* (Drieëenheid), de bloem bloeit ten tijde van het *Trinitatis*-feest.

Met een polletje *Zevenster* beladen, wilden we terug, maar nu begon het zoo hevig te gieten, dat we zoo snel we konden in een *schop* (schuur of werkplaats) vluchtten, die in de nabijheid stond; we waren ingeregend en hadden al den tijd een paar staartmeezen te bestudeeren, die in een ouden krommen pijnboom nestelden. In de *schop* lagen een verzameling spinnewielen, die gerepareerd moesten worden; ook al iets, dat men tegenwoordig niet elken dag onder de oogen krijgt.

Bijna droog; er maar weer door, en meteen den terugtocht aanvaard, om tijdig te Oldenzaal den

trein te pakken. In 't beukenbosch aan den Dintel moesten wij weer een half uur schuilen tegen een wolkbreuk. Wat kwam mijn parapluie ons te pas. Toch zou de slot-herinnering van de Denekampsche Pinksterreis nog aangenaam worden; een rijtuig kwam ons achterop, de eigenaar noodigde ons, in te stappen, wat wij natuurlijk deden; en zoo kwamen wij wel door en door nat en van onder tot boven bespat, maar lekker uitgerust en vol blijde herinneringen aan 't station, waar wij met een tot weerziens afscheid namen van onzen vriendelijken gids door den prachtige Oosthoek van Twente.

E. HEIMANS.

UIT VENLOO'S OMSTREKEN.

't Is een mooie, zonnige lentedag, al is 't nog zéér vroeg in 't voorjaar (2 Maart). Volgens den kalender zou ik ook nog niet over voorjaar mogen spreken, en werkelijk, eergisteren was 't nog winter. Vandaag evenwel niet meer. In 't laatst van Februari en 't begin van Maart heeft men twee soorten van mooie dagen en wel winter- en lentedagen, waar-tusschen men 't onderscheid kan voelen, zien, hooren en . . . ruiken!

Ruiken!? Gerust, tenminste *ik* ruik het. Ga eens met je neus dicht bij den grond, op die twee soorten van mooie dagen, en haal eens ferm op. Ruik je nu geen verschil? Als 't vriest, heeft de bodem bijna geen „geur,” wanneer daarentegen 't zonnetje er op geschenen heeft, ruik ik, dat er nieuw leven in zit. Want zoo'n aardlucht op 2 Maart is alweer héél wat anders, dan 't luchtje, dat je in den zomer of in October kunt waarnemen.

Enfin, dat is maar een bijzaak. Dus „*revenons à nos moutons,*” in dit geval naar dien mooien 2en Maart. De wind is nog schraal, en oppervlakkig is er nog niet veel van 't nieuwe leven waar te nemen. Maar ga met me mee en ik zal 't laten zien.

Voorbij „de bovenste molen” gaan we 't spoor over en slaan rechts af. 't Is een gewoon zandpaadje, met links en rechts wat hakhout. Hier moeten we ook niet zijn, maar we moeten door de rechtsche rij kreupelhout heen, en komen dan, van een helling afklauterend, in een smalle strook weiland, die aan alle kanten door heuvels omringd is.

Dwars door de heele reep weiland loopt een sloot en die sloot moet ons nu maar verder den weg wijzen.

't Is geen gewone kikkersloot, dat ziet ge wel, en om die te zien, had ik je ook niet meegenomen hierheen. Er staat lang geen halve meter water in

en dat water is helder en frisch, om 't zóó op te drinken. De bodem van 't watertje bestaat ook niet uit modder, waaruit vieze gasbellen opstijgen, maar uit grof, lichtgrijs zand. Wanneer je nu nog opmerkt, dat 't water stroomt, dan zal 't denkbeeld wel opkomen, dat we hier eigenlijk een kleine beek voor ons hebben. Nu, zoo is 't ook. En nu stroom-opwaarts.

Wat een heerlijke, frisch groene planten groeien daar onder water, niet waar? In de verte lijkt 't een bosch waterpest, maar 't ziet er toch frisscher, vroolijker uit, zou ik zeggen.

Nu visch maar eens wat op! Kent ge die plant? Vermoedelijk niet, want ze is niet algemeen. 't Is 't bronmos (*Fontinalis Antipyretica*) en wanneer ge goed zoekt, ziet ge misschien óók de vruchten (van verleden jaar trouwens). Maar kijk goed, want die vruchten hebben geen steel en zitten op kleine zij-takjes half verscholen tusschen bladeren.

Zoo, gooi nu maar weer weg en spoel die paar kleine bloedzuigers en die waterpissebed van je hand, die met de *Fontinalis*-massa zijn achtergebleven.

't Gras langs den oever is nog tamelijk dor, maar zooveel te aardiger steken daartegen een paarsneuw-klokjes af, en hier en daar een madeliefje. Ook zien we al een enkele paardenbloem, die 't er maar op gewaagd heeft, om open te gaan, maar zich stijf tegen den grond aandrukt, om zoo weinig mogelijk last van wind en nachtvorst te hebben. Nu, hier staat hij goed, want de zon schijnt lekker en de kikvorschen, die we opschrikken, komen dan ook, na even in 't water geplompt te zijn, weer gauw naar hun plekje terug.

Maar we zijn nu zoo pratende doorgelopen, en in dien tijd is 't beekje van gedaante veranderd.

Ginds leek 't nog veel op een sloot, hier is 't een typisch boschbeekje. Kijk maar eens. De bedding is bedekt met groote, gladde kiezelstenen, snel stroomt 't water er over heen. En dan de omgeving. Dáár weiland, *hier* zijn we aan den boschrand. 't Is maar een heel simpel boschje, met groote boomen, heel doorzichtig en klein. En toch is dit een merkwaardig plekje. De bodem helt sterk, 't is eigenlijk een heuvelreeks met hout begroeid en doorsneden van zijtakjes van de beek.

Kom eerst weer naar den waterkant. Gemakkelijk is dat niet, want de oever helt sterk. Wat een verwarde massa van braamranken en klimop, hè? 't Stroompje, dat nu geen halven meter breed en bovendien heel ondiep is, is er geheel door overschaduwd. De grond langs de beek is los en bijzonder rijk aan humus. Al stond er nu geen enkele plant, dan zou je nog kunnen zien, dat de lente komt!

Maar *hier* staat al wat! Heele kussens van lichtgroene half kruipende plantjes staan vlak aan den waterkant. Dat is goudveil en wel twee soorten (*Chrysosplenium alternifolium* en *oppositifolium*). Dat is een aardige vondst hè? Maar er staat nog meer. Een eindje hooger komen fraai ingesneden blaadjes voor den dag, 't is de helmbloem (*Corydalis solida*). Jammer dat 't goudveil en de helmbloemen nog niet bloeien, wat zou dat een aardig gezicht zijn!

Dat varentje ken je, wed ik, ook niet! Dat is ook al een tamelijk groote rariteit, nl. de beukvaren (*Phegopteris Dryopteris*). 't Zijn mooie, fijne veertjes, jammer maar dat er maar één staat. 't Zou anders te probeeren zijn, er een met grond en al uit te steken voor 't terrarium.

Wat verder staan boschviooltjes (*Viola sylvatica*) en een groepje sleutelbloemen (*Primula elatior*). 't Is nog eens een mooi plekje, hè? En wie weet, wat voor moois de zomer nog brengen zal!

Hier is de stroom sterker, dan waar we eerst zaten. En juist hier zien we in 't water een plant, die aan de kiezelstenen vastzit en door den stroom voortdurend bewogen wordt. Als je er een uithaalt, valt de heele pluim, die 't in 't water leek te zijn, ineens tot een gelei-achtigen vormlozen klomp. 't Is een van onze zeldzame zoetwater-algen, nl. *Draparnaldia plumosa*. In water, dat niet snel stroomt, zal je hem nooit vinden.

Nu tot slot een kijkje in 't boschje zelf. Omdat er bijna geen dennen of sparren staan, zien we overal de heldere lichtblauwe voorjaarslucht boven ons. Wat een vogels zijn hier! Meezen vooral en dan roodborstjes.

We kunnen niet gemakkelijk vooruit, want 't onderhout is dicht en omslingerd door bramen en kamperfoelie en bitterzoet. Dit hier is de zeldzame

Clematis, misschien staan er wel meer, maar in dit paradijs voor onze inlandsche lianen, zien we één enkele spoedig over 't hoofd. Nu ik die planten „lianen” noem (wat ze ook werkelijk zijn) valt 't op, dat 't hier heelemaal een tropisch (o, heel uit de verte natuurlijk) karakter heeft. Er groeit een woud van adelaarsvarens, die nu meest geknakt, en alle dor zijn. Maar er staan toch nog stammen van bijna 2½ meter hoog. Wat een indruk zal dat maken in den zomer! En dan hier, die engelwortels (*Angelica sylvestris*) langs dit half droge armpje van de beek zijn ook reuzenexemplaren.

Op een meer open plekje groeit de gamander (*Teucrium Scorodonia*). 't Zijn natuurlijk *nu* dorre stengels, maar toch komen er alweer blaadjes te voorschijn.

Wat een eigenaardige flora, niet waar? Ik bedoel nu niet alleen de planten, die ik meer bepaald genoemd heb, maar den geheelen indruk óók van 't houtgewas. Want er groeien elzen en eiken, esschen en vlier, en dennen naast *Rhamnus*struiken.

Daar zullen we van 't jaar meer naar toe gaan. 't Is zoo'n plekje, als er in ons land veel *geweest* zijn, maar die telken jare zeldzamer worden. En dat is jammer voor onze flora.

Onze eigenlijke boschplanten, de echte kinderen van onzen nederlandschen bodem, verdwijnen meer en meer, en worden verdrongen door *Erigeron*, en *Oenothera*, en *Galinsoga* en een aantal andere „geïmporteerde” zaken. De meeste van die nieuwelingen zijn amerikaantjes. Zeker, velen *hebben* nu al 't burgerrecht, en anderen zullen 't krijgen, maar dan is 't ook onze plicht, onze eigenlijke inlanders te beschermen. En dat kan. Wees niet zoo'n verwoed verzamelaar, om ieder vreemd plantje mee te nemen, ook al staan er maar een paar of een enkele. Dat is een wenk voor allen. En dan: (dit zou ik aan onze grondbezitters willen zeggen:) als gij bij toeval een stukje grond bezit, waarop onze oorspronkelijke boschplanten groeien, laat het dan, als 't eenigszins mogelijk is, in zijn tegenwoordigen toestand. Als ge dat stukje grond (want 't zijn heusch gewoonlijk maar héél kleine stukjes!) afgraaft, of omspit, om er aardappels of rogge op te laten pooten of zaaïen, zijt ge een even groot wandaal als iemand, die een historisch monument voor afbraak verkoopt.

Want ook onze boschplanten zijn relikwiefen, die bescherming behoeven en ze waard zijn. Maar ik vrees, dat 't er mee gaan zal, als met onze kasteelen. Als ze vernield zijn, worden ze betreurd, en wát er dan nog over is (gewoonlijk niet veel bijzonders), met zorg bewaakt.

Laten we nog maar hopen, dat het met onze boschplanten zoover niet komen zal, en laat ieder er toe meewerken!

A. J. M. GARJEANNE.